

Raadsmemo

Onderwerp Kredietaanvraag herinrichting buitenruimte moskee

Datum 19 mei 2022

Afzender C.W.M. Jongmans

Tel.nr. 078 7706008

Emailadres cwm.jongmans@Alblasserdam.nl

Geachte gemeenteraad,

In tegenstelling tot het verstrekken van informatie via een raadsinformatiebrief is de raadsmemo niet vooraf in het college besproken en vastgesteld. Met het presidium is afgesproken dat informatie verstrekt via een raadsmemo wel als ingekomen stuk wordt geregistreerd, maar niet geagendeerd wordt voor een commissie- of raadsvergadering, tenzij een lid van een commissie of de raad hier via de griffier om verzoekt. Bijgevoegd stuk is opgesteld door Kees Jongmans en hierbij voor u ter kennisname te lezen.

Geachte gemeenteraad,

Tijdens de agendabespreking in het presidium op 9 mei jongstleden is gevraagd of ik tijdens de behandeling in de commissie iets wil vertellen over de communicatie met het moskeebestuur. Graag voldoe ik daaraan door dit memo toe te sturen. Tijdens de commissiebehandeling kan ik nadere toelichting geven.

De communicatie met zowel het bestuur van de moskee als met de omwonenden, kan opgesplitst worden in drie delen.

1. De periode voorafgaand aan de openbare oproep tot het gebed, de azan.
2. De oproep tot het gebed.
3. De periode na de start van de openbare oproep.

Ad. 1.

In de periode voorafgaand aan de oproep tot het gebed was het relatief rustig. Er waren nauwelijks signalen van irritatie of overlast. Als die er al waren dan wisten betrokkenen elkaar in de meeste gevallen te ontmoeten en met elkaar afspraken te maken. Er zijn nauwelijks situaties geweest waarbij de gemeente en/of de politie werd ingeschakeld. Wel kan het zijn dat er een verschil is tussen de periode voor en de periode na 2018. Eind 2018 zijn de appartementen aan de Anjerstraat namelijk opgeleverd. Een aantal kopers van die appartementen is ten onrechte voorgehouden dat de moskee te zijner tijd zou verdwijnen. Ook dat heeft de laatste jaren een rol gespeeld.

Overigens heeft het toenmalige moskeebestuur tijdens de realisatie van de appartementen zich afgevraagd of dat wel goed zou gaan. Gedoeld werd op de onmiddellijke nabijheid van appartementen met balkons aan de straatzijde, pal tegenover het terras/trottoir waar veel moskeebezoekers dagelijks verblijven. Of het beeld van beperkte ervaringen met overlast een juist beeld is, kwam echter ter discussie toen de debat rond de azan ontstond. Tijdens de twee avonden in Landvast zijn er vanuit de aanwezige omwonenden diverse klachten geuit.

Ad. 2.

Toen bekend werd dat het moskeebestuur voornemens was om de azan openbaar te laten horen voorafgaand aan het vrijdagmiddaggebed heeft dat geleid tot zeer uiteenlopende reacties. Het is niet nodig om in dit memo daar uitgebreid op in te gaan. De raad is in die betreffende weken goed geïnformeerd en betrokken. Ik benoem onderstaand enkele aspecten die dominant geweest zijn in die weken.

Geluidsoverlast, zondagsrust, vrijheid van godsdienst, geen beperkingen vanuit de APV, gebrekkige communicatie en selectieve betrokkenheid omwonenden, afwijzing unaniem verzoek tot uitstel van de gemeenteraad. Een week voorafgaand aan de feitelijke invoering is er een proef geweest. De gebedsduur was toen om en nabij de 2 minuten en van een relatief beperkt geluidsniveau. Twee zaken zijn toen voorgevallen die ook later van grote invloed waren.

Ten eerste de aanwezigheid tijdens de proef van enkele personen die zich met discriminerende en racistische opmerkingen hebben onderscheiden. Dit is door de moskeebezoekers zeer ernstig opgenomen. Vanuit de gemeente hebben we bestuurlijk sterk afstand genomen van dergelijke uitlatingen en het moskeebestuur herhaald gewezen op het landelijk meldpunt en tevens op de mogelijkheden van aangifte en daar ook steun bij aangeboden. Het beeld bestaat dat het moskeebestuur nog steeds van mening is dat het gemeentebestuur, waarbij vooral naar mij gewezen wordt, te weinig tegen dergelijke uitlatingen heeft opgetreden.

Ten tweede dat in de weken nadat de feitelijke invoering was gestart het geluidsniveau verhoogd zou zijn en de tijdsduur is verlengd naar ongeveer 5 minuten. Van die verhoging van het geluidsniveau worden geen frequente metingen gedaan maar het beeld bestaat dat windrichting en dergelijke meer van invloed zijn dan dat het aantal decibellen echt verhoogd is. De verlenging van de tijdsduur is juist. 5 minuten is landelijk algemeen gebruikelijk en niet afwijkend van elders. Het feit echter dat dit gebeurd is na de proef heeft bij een aantal bewoners het beeld opgeleverd van onbetrouwbaarheid en 'men doet maar wat'.

Ad. 3.

De periode nadat de azan is ingevoerd en inmiddels een vast onderdeel is geworden van de vrijdagmiddag is er een groot aantal gesprekken geweest met omwonenden (Lindelaan en Anjerstraat) en moskeebestuur. Meestal afzonderlijk per groep of per individu, een enkele keer gezamenlijk. Meestal in aanwezigheid van een lid van het college, een enkele keer ambtelijk en één keer burgemeester en wethouder gezamenlijk in overleg met de leden van de moskeevereniging. Overigens heeft de start van die gesprekken enige tijd op zich laten wachten omdat het moskeebestuur aftrad en er een nieuw moskeebestuur gekozen moest worden.

De gesprekken hadden in eerste instantie het doel om de relatie tussen omwonenden en moskeebezoekers te verbeteren/normaliseren zoals dat tussen burens te doen gebruikelijk is. Daar is incidenteel ook de SWA bij aanwezig geweest. In de periode dat deze gesprekken zijn geweest, is het enkele keren voorgekomen dat er incidenten zijn geweest die bij bestuur en bezoekers van de moskee opnieuw ervaren zijn als racistisch en discriminerend. Ook daarbij heeft de gemeente afstand genomen en opnieuw gewezen op de beschikbare landelijke voorzieningen. Meerdere keren is het daarbij ook gebeurd dat de gemeente zowel bestuurlijk als ambtelijk de betreffende omwonende heeft gewezen op het onjuiste van het gedrag. Deze incidenten leidden bij verschillende moskeebezoekers ook tot gevoelens van onveiligheid. Tegelijk bleven er, veelal in het weekend, klachten komen van omwonenden over ervaren overlast. Denk daarbij aan pratende mannen laat op de avond/in de nacht, verstoring zondagsrust, feesten in de moskee, geparkeerde auto's (al of niet met draaiende motor). Dit gaat door tot op de dag van vandaag.

De wederzijdse ervaringen van moskeebezoekers en omwonenden wijken zodanig sterk van elkaar af dat dit een belemmerende invloed heeft op de mogelijkheden om partijen tot elkaar te brengen.

Desondanks werden de gesprekken wel vervolgd. Een aantal maanden geleden is door het moskeebestuur geopperd om het terrein her in te richten. Tijdens de gesprekken in Landvast was die suggestie al gedaan. Het moskeebestuur heeft haar ideeën op hoofdlijnen verder uitgewerkt en in een collectief gesprek ook met de aanwezige omwonenden daarbij haar plan gepresenteerd. In overleg met de afdeling Buitenruimte is de wensenlijst vertaald in een concreet plan met een raming. De kosten daarvan bedroegen meer dan € 150.000,-. Omdat het college deze investering (de maximum variant) niet alleen wilde dragen, is besloten om van dat plan af te zien. Extra argument daarbij was dat in de gesprekken met het moskeebestuur op enig moment de wens naar voren kwam om de moskee te verhuizen. Twee argumenten: ten eerste is het huidige gebouw allesbehalve duurzaam en moeilijk duurzaam te maken (men wil een groene moskee) en ten tweede de opvatting dat de huidige ligging midden in een woongebied toch regelmatig voor conflicten zal blijven zorgen. Een nieuwe locatie vinden is echter geen sinecure nog daargelaten de kosten die gemoed zijn met verplaatsen.

Reden om het huidige voorstel (minimum variant) toch ter besluitvorming voor te leggen aan de raad. Moskeebestuur en omwonenden staan daar achter. Aan het moskeebestuur is de handreiking gedaan om de aanpassing gefaseerd uit te voeren zoals in het voorstel staat. Het college ziet dit als een uiting van vertrouwen aan het moskeebestuur.

In de gesprekken met omwonenden en moskeebestuur de laatste weken wordt wel hardop getwijfeld of deze maatregel toereikend is. Mijn antwoord daarop is duidelijk: dat is het niet. Ik benadruk in de gesprekken dan ook steeds dat men toenadering naar elkaar moet zoeken om te werken aan normale burenerhoudingen. Dat dit moeilijk is, is evident blijkens het voorgaande. Opnieuw wordt daarbij naar de ondersteuning van de SWA gekeken. De aspecten van discriminatie en racisme maken dit echter complex en specifieke deskundigheid kan daarbij nodig zijn. Die kan onder andere worden gevonden bij het ministerie van SZW.

Zie: <https://www.socialestabiliteit.nl/over-ess>. De gesprekken daarover met de SWA zijn gaande.

Alblasserdam 19 mei 2022

Kees Jongmans